

Rapla valla 2024. aasta eelarve lühiülevaade

Rapla valla 2024. aasta eelarve eelnõu ja seletuskiri on koostatud juhindudes kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest, kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest, Rapla valla finantsjuhtimise korrast, Rapla valla arengukavast ja eelarvestrateegiast ning koalitsioonilepingust. Koostamisel on kasutatud 2024. aasta riigieelarve eelnõu materjale, Rahandusministeeriumi ja pankade majandusprognoose, Statistikaameti ning Maksu- ja Tolliameti andmeid.

Rapla Vallavolikogu muutis 21.06.2023 määrusega nr 24 Rapla valla arengukava 2018–2025 ning kinnitas Rapla valla eelarvestrateegia aastateks 2024–2027. Rapla Vallavalitsuse 16.08.2023 korraldusega nr 403 kinnitati 2024. aasta vallaeelarve koostamise protsessi läbiviimise ja koostamise tingimused. Rapla Vallavalitsuse 25.09.2023 istungi protokolliga nr 42 kinnitati 2024. aasta eelarve kontrollnumbrid. Hallatavate asutuste ja valdkondade juhid lähtusid eelarveprojekti koostamisel etteantud kontrollnumbritest, mille baasiks oli 2023. aasta alguses eelarves kajastatud summad.

Jaanuaris 2024. läbis eelarveprojekt volikogus I lugemise. Vallavolikogus läbib eelarve eelnõu vähemalt kaks lugemist. Pärast vallaeelarve vastuvõtmist vallavolikogus kinnitab vallavalitsus määrusega eelarve kulude täiendava ja detailsema liigenduse majandusliku sisu järgi (kululiigid), mille alusel asutakse vallaeelarvet ellu viima. Rapla valla eelarve ülesehitus on vastutaja põhine. Vallaeelarve täitmisel ja elluviimisel osalevad kõik hallatavad asutused, samuti mitmed era- ja kolmanda sektori organisatsioonid, kellele on vallalt ülesanded antud ja kellele eraldatakse vallaeelarvest vahendeid. Vallavalitsus vastutab, et oleks rakendatud tõhus finantsjuhtimis- ja kontrollisüsteem, mis aitaks valla raha parimal viisil kasutada. Pärast eelarveaasta lõppu koostab vallavalitsus majandusaasta aruande, sh eelarve täitmise aruande, mida auditeerib sõltumatu audiitor ning seejärel kinnitab vallavolikogu.

Eelarve on koostatud tekkepõhiselt, mis tähendab, et tehingud kajastatakse vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse. Eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

2024. aasta eelarve tulude kogumaht on 36,4 miljonit eurot, millest:

- põhitegevuse tulud 28,1 miljonit eurot;
- investeerimistegevuse tulud 2,3 miljonit eurot;
- finantseerimistegevuse tulud 6 miljonit eurot.

2024.aasta kulude kogumaht on 39,7 miljonit eurot, millest:

- põhitegevuse kulud 27,8 miljonit eurot;
- investeerimistegevuse kulud 10 miljonit eurot
- finantseerimistegevuse kulud 1,9 miljonit eurot.

Kulude katmiseks kasutatakse 3,3 miljoni euro ulatuses 2023.aasta likviidsete vahendite jääki.

Rapla valla tulubaas sõltub maksumaksjast. Rapla valla maksumaksja on kodanik, kelle elukoht on rahvastikuregistris 1. jaanuari seisuga Rapla vald. Rapla valla suurima osakaaluga tulu: tulumaksu laekumist mõjutavad maksumaksjate arv, brutosissetulek ja riigilt igal aastal omavalitsustele kehtestatav tulumaksu laekumise määr.

Tabel 1 Elanikkonna vanuseline koosseis, maksumaksjate ja töötute arvu muutused aastatel 2023–2022

	31.12.2023	31.12.2022	Muutus 2023/2022	Osatähtsus elanikkonnast Rapla vallas 2023
Elanike arv kokku, sh	13 204	13 228	-24	
<i>Lapsed 0-6 aastased</i>	<i>1 021</i>	<i>1 047</i>	<i>-26</i>	7,7%
<i>Noored 7 - 18 aastased</i>	<i>1 874</i>	<i>1 875</i>	<i>-1</i>	14,2%
Tööealised 19 - 64	7 441	7 482	-41	56,4%
<i>Üle 65 aastased</i>	<i>2 868</i>	<i>2 824</i>	<i>44</i>	21,7%
Maksumaksjate aasta keskmine arv	6 975	6 671	301	52,8%
Registreeritud töötute keskmine arv Rapla vallas	408	405	3	3,1%

Põhitegevuse tulud

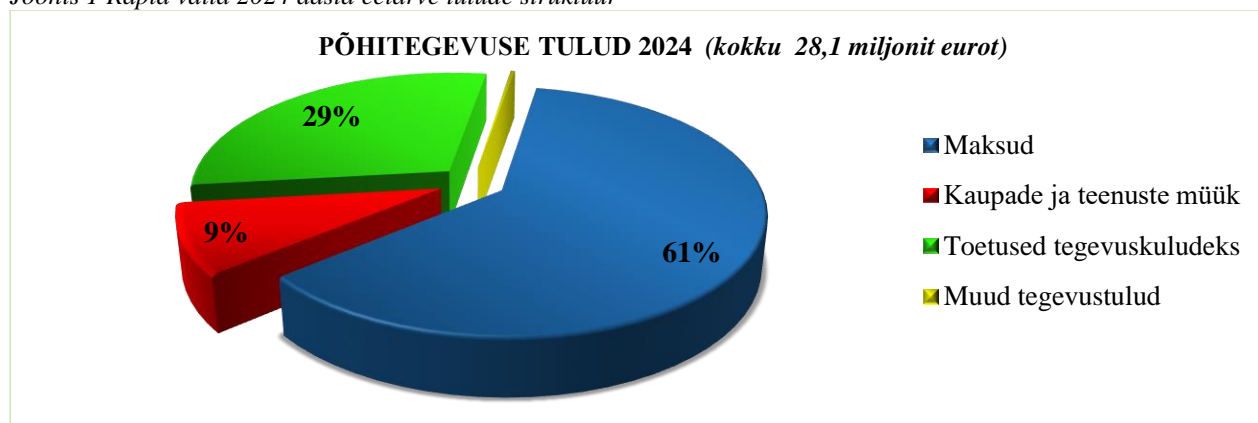
2024. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse tulud 28,1 miljonit eurot, kasv võrreldes 2023. aasta eelarvega 0,6 miljonit eurot (tõus 2%). Eelarve põhitegevustuludest 61% moodustavad maksutulud, 29% saadavad toetused ja 9% kaupade ja teenuste müügist saadavad tulud. Saadavate toetuste eelarves on oluline riigipoolsel toetusel: tasandusfond ja toetusfondi vahendid, mis moodustavad 96% saadavatest toetustest. Kaupade ja teenuste müügi tuludes kajastatakse alusharidus-, üldharidus- ja huvikooliteenuse eest saadavaid tasusid teistelt omavalitsustelt ja lapsevanematelt ning laekumisi sotsiaalvaldkonnast; üüritulusid munitsipaal-, sotsiaalkorterite ja külalistemaja

majandustegevusest. Hallatavate asutuste üüritulud, piletite müügi jm. ühekordsed tulud lisanduvad lisaelarvega aasta keskel vastavalt taotlustele.

Tabel 2 Planeeritavad põhitegevusetulud ja võrdlusandmed (miljonites eurodes)

Tunnus	Kirje nimetus	2023	2024 strateegia	2024 eelarve	Muutus võrrelduna strateegiaga	Tõus 2024/2023 eelarve
	PÕHITEGEVUSE TULUD KOKKU	27,5	28,0	28,1	-0,1	2%
30	Maksutulud	15,9	17,0	17,2	-0,2	8%
32	Tulud kaupade ja teenuste müügist	2,5	2,2	2,6	-0,4	1%
3500, 352	Saadavad toetused tegevuskuludeks	9,0	8,7	8,2	0,5	-8%
3825, 388	Muud tegevustulud	0,1	0,1	0,1	0,0	-29%

Joonis 1 Rapla valla 2024 aasta eelarve tulude struktuur

Põhitegevuse kulud

2024. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 27,8 miljonit eurot. See on 0,3 miljonit eurot ehk 1% enam kui 2023. aasta eelarve.

Majandamis- ja personalikulud tervikuna moodustavad põhitegevuskuludest 88% ehk 24,6 miljonit eurot, vähenedes 2% võrra võrrelduna 2023. aasta eelarve kuludega. Antavad toetused moodustavad 12% ehk 3,2 miljonit eurot, kasv 38% võrrelduna 2023. aasta eelarvega.

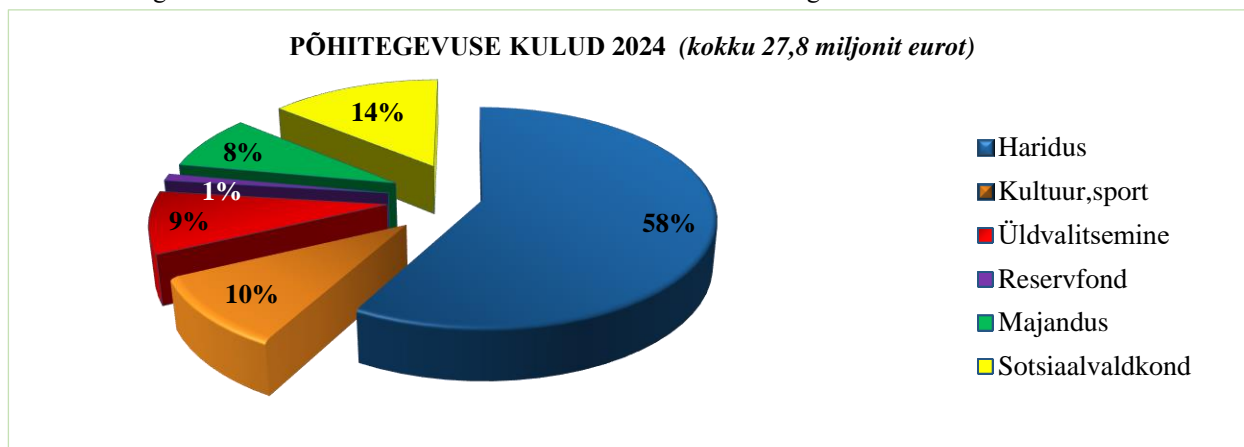
Tabel 3 Planeeritavad põhitegevusekulud ja võrdlusandmed (miljonites eurodes)

Tunnus	Kirje nimetus	2023	2024 strateegia	2024 eelarve	Muutus võrrelduna strateegiaga	Tõus 2024/2023 eelarve
	PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	27,4	26,4	27,8	1,4	1%
41, 45	Antavad toetused tegevuskuludeks	2,3	1,8	3,2	1,4	38%
	Muud tegevuskulud	25,1	24,6	24,6	0	-2%
50	Personalikulud	16,2	16,1	16,6	0,5	2%
55	Majandamiskulud	8,7	8,2	7,7	-0,5	-12%
60	Muud kulud	0,2	0,3	0,3	0,0	85%

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt valdkonna põhiselt ning muutused võrrelduna tegeliku täitmisega:

- **Haridusvaldkonnale** on planeeritud 58% ehk 16,1 miljonit eurot, valdkonna kahanemine 0,2%.
- **Kultuuri-, vaba aja ja spordivaldkonnale** on planeeritud 10% ehk 2,7 miljonit eurot, valdkonna kasv 1,4%.
- **Teede ja tänavate, haljasalade ning elamu- ja kommunaalmajanduse korrashoiuks** on planeeritud 8% ehk 2,3 miljonit eurot, valdkonna kasv 5,8%.
- **Sotsiaalvaldkonnale ja tervishoiule** on planeeritud 14% ehk 3,9 miljonit eurot, valdkonna kasv 3,2%.
- **Valitsemiskuludeks** on planeeritud 9% ehk 2,5 miljonit eurot, vähenemine 2,2%.
- **Reservfondi** osatähtsus eelarve põhitegevuskuludest on 1% ehk 0,3 miljonit eurot.

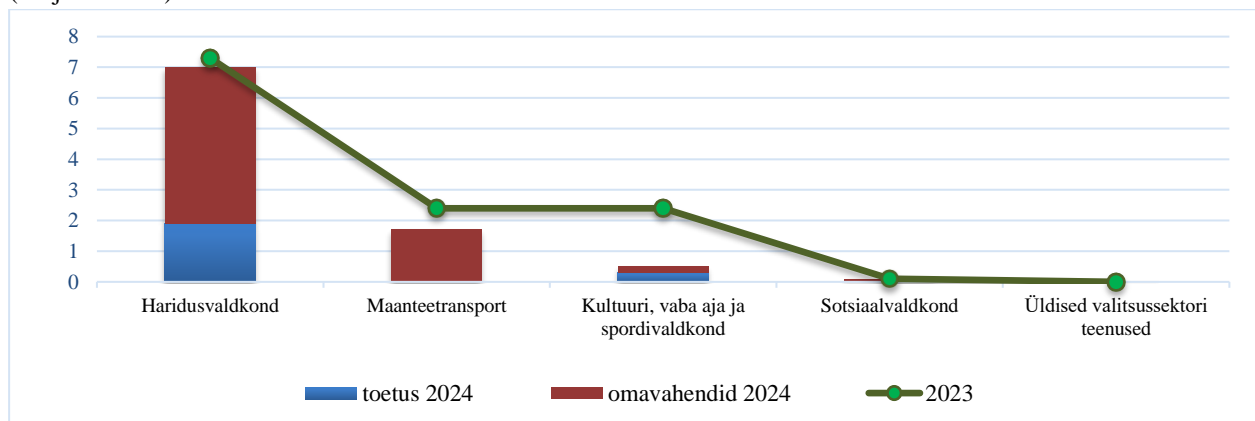
Joonis 2 Põhitegevuse kulude struktuur valdkondade lõikes koos reservfondiga 2024

Investeeringustegevus

2024. aasta eelarves on planeeritud investeeringuteks 9,3 miljonit eurot, millest 2,2 miljonit on kaetud toetustega. Suuremad objektid: Rapla lasteaia Naksitrallid renoveerimine, uue lasteaia ehitus Rapla linnas, Rapla Muusikakooli ehituse lõpetamine, teede parendus, Rapla Keskraamatukogu osaline renoveerimine, Purku koolimaja parendustööd.

Joonis 3 Investeeringud valdkondade ja finantseerimisallikate kaupa 2024. aastal võrrelduna 2023. aasta planeerituga (miljonit eurot).

Investeeringute ellu viimiseks on planeeritud sõlmida uus laenuleping ning suurendada laenude mahtu 3 miljoni euro võrra (2023.aasta laenulepinguga välja võtmata laen 3 miljonit), mis suurendab netovõlakoormust aasta lõpuks 57 protsendini valla põhitegevustuludest. Vallal on 2023. aasta lõpus laenu ning kapitalirentide kohustusi kokku 16,1 miljonit eurot. Olemasolevate laenude ja intresside tagasimakseid tehakse 2024. aastal 2,6 miljoni euro suuruses summas.

Eelarve kujunemisest, arvnäitajatest ja jaotusest valdkondade lõikes on pikemalt kirjutatud Rapla valla 2024. aasta eelarve seletuskirjas, mis on kättesaadav aadressil: <http://rapla.kovtp.ee/eelarve-ja-majandusaasta-aruanded>

Koostanud
Küllike Orul
Finantsjuht
Kyllike.Orul@rapla.ee